

A frank birodalom története: a feudális gazdaság és társadalom kialakulása

Előzmények

A frankok eredetileg germán törzsek voltak, akik a Római Birodalom szövetségeseiként éltek. (száli és ripuári frankok)

A Merovingok

Klodvig /482-511/

Ő volt az, aki megeremtette az egységes frank államot.

- Legyőzte a többi törzsfőt, Felvette a kereszténységet ⇒ támogatta az egyház.
- Megalapította a Meroving dinasztíát

Halála után az ország három részre szakadt. Elvileg a három rész mindegyike elfogadta a Meroving uralkodók fennhatóságát, de ezek az uralkodók általában gyerekek voltak vagy részegesek ⇒ helyettük a **majordomusok kormányoznak**.

⇒ feladatuk a királyi udvar felügyelete

⇒ a fejedelmi kíséret vezetői

⇒ és mivel a királyok alkalmatlanok az uralkodásra, átveszik a kormányzás feladatát is. Hogy jól tudjanak kormányozni, kialakítják a hűbériséget.

A hűbériség kialakulásának okai

a) **Katonai:** Megjelenik a nehéz páncélos lovasság. Minden maiordomus azt akarja, hogy ilyenekből álljon a hadserege. De ehhez birtokot kell adományozni, hogy az emberek egy része legalább fel tudja magát fegyverezni.

b) **Politikai:** híveiket, bizalmasaikat fontos pozíciókba juttatják, címeket, birtokokat adományoznak nekik, hogy biztosítsák maguknak jóindulatukat.

A vazallus kötelezettségei (hűbéres, aki a földet kapja)

- Fegyveres szolgálat (de az erkölcsstelen feladatokat nem kell teljesíteni)
- Védelmet a hűbérurat
- Váltásdíj fizetése, ha a hűbérúr fogságba esik

Szenior kötelezettségei (hűbérúr, aki a földet adja)

- Földbirtok,
- Koszt és kvártély biztosítása ⇒ a vazallus a szenior birtokán élt.

Ha valamelyik fél megszegte bármelyik pontot, az egyezmény érvénytelenné vált. Minden szenior csak a közvetlenül alá tartozó vazallusnak parancsolhatott („**Az én vazallusom vazallusa, nem az én vazallusom**”), így a királynak nem volt teljhatalma.

A birtok adomány típusai

- Beneficium= jótétemény. Ez nem örökölhető, ha meghal az, akinek adták, akkor visszaszáll a hűbérúr kezébe
- Feudum: Ez örökölhető

A hűbéri társadalom

3 csoportból állt:

- oratores = papság
- bellatores = katonaság
- laboratores = dolgozók

A Karolingok uralma

Martell Károly

Ő az utolsó maiordomus. Seregeivel 732-ben megveri az arab seregeket. (Poitiers)

Kis Pippin /741-768/

Az első Karoling uralkodó: hogy uralkodó lehessen (ne csak maiordomus) el kellett távolítania a Meroving uralkodót. ⇒ **Megnyeri a pápa szövetségét**

⇒ megvédi a pápát a longobárdoktól és a közben elfoglalt földeket a pápának adja. Ez lesz a **pápai állam** alapja.

⇒ viszonzásul a pápa királlyá koronázza, Pippin megalapítja a karoling dinasztiát.

Így létrejött a világi és az egyházi hatalom szövetsége, nincs fölé-alárendeltségi viszony.

Nagy Károly /768-814/

Hadjáratok

Hódító politikát folytat, célja Róma feltámasztása

- **Hispaniát** megpróbálja elfoglalni, de csak egy részét sikerül. Itt alakítja ki a spanyol örgrófságot.
- **Longobárdok** ellen indul, mert a pápa a segítségét kéri. 774-ben felszámolja a longobárd birodalmat.
- **Szászok** ellen több évtizeden át, térítő hadjáratot folytat. De nem tudja legyőzni őket, mert a hitüket semmiképp nem akarják feladni.
- **Pannónia területén megveri az avarokat.** Ez lesz a birodalom legkeletibb része.

Államigazgatás

a) 800 karácsonyán császárrá koronáztatja magát. ⇒ államforma: **császárság**

b) A birodalom központja **Aachen** lesz.

c) A birodalom felosztása **grófságokra**

Élén a grófok állnak. Ők hűbéri esküt tesznek az uralkodónak. Vállalják, hogy az adott területen kormányoznak.

- Adót szednek
- Bíraskodnak
- Katonai parancsnokai a területnek
- Működtetik a közigazgatást

Létezett a grófságoknak még egy fajtája, az **örgrófságok**. Ezek voltak a határmenti területek.

d) **Királyi küldöttek:** ellenőrizték a grófokat és egymást is.

e) **Birodalmi tanács:** Ez nem működött rendszeresen, évente legfeljebb kétszer hívták össze. Ennek az oka az volt, hogy Nagy Károly nagyon jól kormányzott, így nem volt szükség erre, senki nem mert ellentmondani neki.

f) **Kancellária:** az oklevelek és törvények megfogalmazása.

Gazdaság

Nincs pénzforgalom sem belső kereskedelem, mivel a termékfelesleg minimális, és ami van, az is elmegy adóba. Így **önellátó farmok** alakulnak ki, ahol szolgák és rabszolgák dolgoznak.